

[Willesen.]

nisk Forhold, som det gælder om ikke at undervurdere.

Angaaende de almindelige Fredsbestræbelser baade udenfor og indenfor Folkenes Forbund tror jeg, man kan vurdere dem mest rigtigt ved at karakterisere dem som lovende Muligheder, men heller ikke mere, men de turde dog ved selve deres Eksistens udøve det, jeg vil kalde en vis krigsforhælgende Virkning; at betegne dem som værende i Stand til at virke krigsforhindrende tror jeg vil være lovlig stærkt, skønt man ikke kan lukke Øjnene for, at i mindst to, sandsynligvis tre Tilfælde har Folkenes Forbund hindret en Krig siden dets Dannelselse. Det er da ogsaa Forhold, der bør tages i Betragtning.

Vender vi os fra de lyse til de mørke Momenter, maa man ikke lukke Øjnene for, at der er Mulighed for et Sammenstød, som allerede omtalt mellem den store Magt ved Østersøens Østende og det britiske Verdensrige. Det er absolut Hovedproblemet med Hensyn til Danmarks udenrigspolitiske Stilling. Naar man betænker de mange Spændingspunkter, der findes rundt om i Verden mellem de to paagældende Magter, kan der let baade paa det ene og det andet Punkt indtræde en Eksplosion, der kan brede sig over hele Berøringsplanet. Sker en saadan Sprængning, selv om den sker geografisk set langt fra vore Grænser, vil den alligevel bidrage til at stille Danmark i Begivenhedernes Centrum. Hvorledes vil Danmarks Stilling blive i saa Tilfælde? Jeg kan ikke se rettere end, at den i store Træk sagt vil blive saaledes, at Krav af den Art, som blev stillet os i 1914, vil neppe blive stillet os igen, og skulde de blive stillet, vilde der ikke bag disse Krav kunne ventes at staa Magtfaktorer af en saadan Styrke, at man behøvede at tage alt for meget Hensyn; men Danmark kan gennemføre den fulde Passivitet overfor Krav af den Art, som jo netop er den egentlige Neutralitets inderste Væsen.

Skulde man saa fra anden Side forsøge den Form for Neutralitetsbrud i vore Farvande, som efter min Opfattelse er den mest nærliggende, nemlig Fjernelse af Afmærkninger og Ødelæggelse af Fyr — thi Indgreb af den Art vilde jo hindre Indsejlingen til Østersøen i langt højere Grad end en Smule Miner —, saa maa selvfølgelig Karakteren af de paagældende Angreb og den Styrke, hvormed de føres, være afgørende for vor Stilling til saadanne Angreb. Vi er ikke forpligtede over Evne, ikke paa noget Punkt; men, som det ærede Medlem

Hr. P. Munch omtalte, kan der være visse Hensigtsmæssigheds-, Klogskabs- og Billighedshensyn at tage, og her har vi en Bevogtningsopgave, som vi maa se i Øjnene og indrette vort Bevogtningsværn paa.

Og vil man saa endelig vende sig mod den tredie Realitet, vor Stilling som Medlem af Folkenes Forbund, er det jo rigtigt, at Folkenes Forbund kræver ingen Minimumsgrænse. Men paa den anden Side kan der være Forhold til Stede, hvor Folkeforbundet kan kræve en vis Medvirkning af os. Jeg mener ikke, at man helt kan se bort fra, at en saadan Medvirkning undertiden kan ønskes udøvet ved et Kontingent. Jeg tænker her paa Vilna-Affæren, hvor vi, saa vidt jeg husker, skulde udrede et Kontingent paa 150 Mand; hvad enten Kontingentet nu skulde være af den Størrelse eller lidt større, vilde det jo ikke være uoverkommeligt for os. Men det viser paa den anden Side efter min Opfattelse, at vi maa have Elementer, som vi kan benytte, ogsaa ved saadanne Ekspeditioner i Folkeforbundets Tjeneste. Men dertil behøver vi ikke det nuværende Hærvæsen, dertil kan vi meget vel nøjes med et Bevogtningsværn.

Det er ogsaa betegnende, at de Forslag, der absolut vækker mest Opsigt for Tiden, er Bevogtningsforslagene; og Interessen samler sig, som den jo altid gør, overfor det mystiske og ukendte. Den samme Trang, som driver Menneskene paa Opdagelsesrejser ind i ukendte Egne, driver ogsaa politisk interesserede til at drøfte det af Admiral Rechnitzer *udarbejdede* Forslag — for *fremSAT* kan man jo desværre ikke sige, at det er. Det er i Virkeligheden fuldkommen urimeligt, for ikke at bruge et stærkere Udtryk, at vi skal føre en Debat i denne Uge uden at kende dette Forslag, om hvilket man uden Overdrivelse kan sige, at det, hvis det var kendt, vilde stille alle de andre i Skyggen i den offentlige Bevidsthed.

Det er at haabe, at dette Forslag hurtigst muligt maa blive meddelt ikke blot til det Udvalg, som bliver nedsat, men ogsaa til Offentligheden. Det bør ikke være et Udvalgsanliggende alene; det bør være og er et Folkeanliggende. Ethvert alvorligt Forslag til Belysning af dette Spørgsmaal fortjener at kendes og vurderes af Befolkningen, for at den kan tage Stilling dertil, saaledes at den ikke en skønne Dag af et Udvalg bliver præsenteret for noget, som den sikkert ikke vilde have haft, hvis den havde været frit stillet.

Derfor henstiller jeg til den højtærede Minister ikke at tøve saa længe, at han bliver